

Ny Hesselager

Hesselager Hotel (tv) og "porten til Østergade" (th).

Bymiljø med lukkede butikker i Østergade (tv) og boliger i Langgade (th).

Karakteristiske småboliger fra 1930'erne langs Gudmevej (tv) og fra 1950'erne langs den nordlige del af Østergade(th).

NATURGRUNDLAG OG LANDSKAB

Ny Hesselager ligger i et morænelandskab på kanten af Stokkebæk Ådal, der med sine stejle skråninger udgør et markant og attraktivt landskabstræk i byens vestlige afgrænsning.

Ådalen breder sig vest for byen ud til større engarealer, mens den mod nord er en smal, dramatisk kløft.

I byens nordlige udkant løber Nyborg Landevej over ådalen på en markant skråning, og vest herfor ses den endnu mere iøjnefaldende jernbanedæmning fra den nedlagte Nyborgbane.

Hesselager Landsby nordøst for Ny Hesselager ligger optimalt placeret mellem marker på morænefladen og eng og overdrev i ådalen, mens Ny Hesselagers placering snarere skal forklares ved, at ådalen her er ret smal, hvorfor det har været det enkleste sted at føre landevejen over.

Jernbanedæmningen over Stokkebæk Ådal

KULTURHISTORIE

Ny Hesselager er som den eneste af kommunens større bymæssige bebyggelser opstået på bar mark, sydvest for den gamle Hesselager-landsby. Det er den af kommunens øvrige byer udenfor Svendborg by, som har haft det største antal af bymæssige funktioner.

Starten på Ny Hesselagers bymæssige udvikling må forklares ved etableringen af Svendborg-Nyborg landevejen i 1860'erne kombineret med Næringsfrihedsloven af 1857, som gjorde det muligt at drive handel udenfor købstæderne. Dertil kom, at Hesselager lå udenfor de såkaldte "læbælter", der gjaldt 2 mil rundt om købstæderne indtil 1920. Det betød, at næringsdrivende af alle slags kunne slå sig ned i Hesselager.

Hesselager Apotek fra 1870 markerede begyndelsen på en ny byudvikling ved Hesselager. Derefter kom lægebolig og kro i 1870'erne (kroen nedrevet og opført som hotel i o. 1907). I 1880'erne opstod mejeri, bryggeri, dyrlægebolig og købmandsgårde, margarinefabrik i 1894, og først i 1897 kom jernbanen med tilhørende station til byen. Byudviklingen var således godt i gang, inden jernbanen holdt sit indtog.

I perioden 1890-1901 skete der en større vækst i antallet af mindre beboelseshuse, såsom håndværker-, landarbejder- og butikstilknyttede boliger i Ny Hesselager. Under 10 % af befolkningen i Ny Hesselager var i 1901 beskæftiget i landbruget. I stedet for var de beskæftiget med håndværk, handel og industri. Befolkningens og byens vækst synes at have varet indtil 1960'erne, hvor flere virksomheder lukkede.

Ud over de allerede nævnte funktioner har byen rummet et drengehjem – i tidligere latinskole - biograf fra 1942, mineralvandsfabrik, flødeisfabrik, pindefabrik og udgivelsessted for Fynsposten. Alt sammen vidner om en driftig by med et levende handels- og erhvervsliv.

Hesselager Apotek (tv) og Hesselager station (th).

Del af Hesselager mejeri (tv) og biografen i Hesselager (th).

ARKITEKTUR OG BYGGESKIK

Ny Hesselager rummer dels en række markante enkeltbygninger, men især en række typerene eksempler på småbyens boligbyggeri. Blandt enkeltbygningerne er hotellet, i en karakteristisk, næsten badehotellignende nyklassicisme, og apoteket i sin tids fine detaljerede historicisme de mest markante.

Stationsbykarakteren kommer i det hele taget til udtryk gennem en række facadehuse og villaer i de historicistiske og nationalromantiske stilarter, karakteriseret ved en fint detaljeret og ornamenteret arkitektur, domineret af facader i røde tegl, og tage der ofte oprindeligt har haft skiferbelægninger. Hertil kommer så senere perioder, særligt inden for hus- og villabyggeriet.

Nogle karakteristiske stilarter er vist på billederne nedenfor. Udover eksemplerne ligger enkelte gårde og tidligere stuehuse i udkanten af byen. De rummer også arkitektoniske kvaliteter, men tilhører en anden fortælling end stationsbyens.

Stationsbyhuse - småhuse i 2-3 fag. Bemærk det karakteristiske vindfang og viljen til med små midler at opnå lidt af den ornamenterede stil, som man ser i de finere huse inde i byen.

Småhuse fra 1930'erne og 40'erne. Hjørnevinduet er den moderne tids symbol - betonarkitekturens løfte om frie former støder dog ind i praktiske vanskeligheder, her fint løst med en rundet hjørnestolpe. Også denne periode rummer dog en vis pyntelighed - til højre en fin, flammeret garageport.

To karakteristiske statslånshuse, formentlig fra slutningen af 1940'erne. Her blev grundstenen lagt til de senere industrielt fremstillede typehuse. Begge eksempler fremstår fine og meget velbevarede.